

Debreceni Egyetem
Hatvani István Szakkollégium

2015. évi Tavaszi Tudományos Hallgatói Konferencia

Programfüzet

2015. május 7-8. (csütörtök–péntek)
Magyar Tudományos Akadémia
Debreceni Területi Bizottság (DAB) Székháza
4032 Debrecen, Thomas Mann u. 49.

A Konferencia programja:

2015. május 7. csütörtök

- 8:45   Megnyitó (Csokonai Terem)
- Prof. Dr. Csernoch László
                  a Debreceni Egyetem tudományos rektorhelyettese
- Prof. Dr. Pintér Ákos
                  a Hatvani István Szakkollégium igazgatója
- 9:00   Kémia tudományi szekció (Csokonai Terem)
- 9:00   Társadalomtudományi szekció (Holló László Terem)
- 9:00   Történettudományi szekció (Klub Terem)
- 12:00   Ebédszünet
- 13:00   Fizika - Biológiai tudományok szekció (Csokonai Terem)
- 13:30   Irodalomtudományi szekció (Klub Terem)

2015. május 8. péntek

- 13:00   Anglisztika - Amerikanisztika szekció (Csokonai Terem)
- 13:00   Művészettudományi szekció (Holló László Terem)

2015. május 7. csütörtök

9:00 Kémiatudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Lente Gábor

Kovács Henrietta (III. Kémia BSc): Katalitikus hidrodehalogénezés szilárd hordozón rögzített palládium katalizátorokkal H-Cube® reaktorban

Témavezető: Dr. Czégény Csilla Enikő – Prof. Dr. Joó Ferenc

Számos ipari művelet során keletkeznek halogéntartalmú szerves vegyületek, melyek nem megfelelő kezeléssel, a környezetbe kikerülve károsítják az élővilágot. Környezetkárosító hatásuk miatt ezeket a vegyületeket ártalmatlanítani, esetleg újrahasznosítani kell. Kutatásom során klórbenzol és orto-, meta- ill. para-klóracetofenon hidrodehalogénezését vizsgáltam a ThalesNano Zrt. által gyártott folyamatos áramlású hidrogénező mikroreaktorban, az H-Cube®-ban. A reakciókhoz különböző palládium tartalmú heterogén katalizátorokat alkalmaztam: a kereskedelmi forgalomban kapható 10% Pd/C katalizátort és a kutatócsoportban anioncserélő gyantára rögzített 4,3% palládium tartalmú katalizátorokat (Pd@RELISORB QA 405/EB, Pd@DIAION HPA25, Pd@DIAION PA308/L, Pd@DIAION WA21J, Pd@DOWEX 1x8). Megvizsgáltam a dehalogénezési reakciók hőmérséklet-, nyomás-, áramlási sebesség-, és koncentrációfüggését.

Laskai Aliz (III. Kémia BSc): Hisztidint tartalmazó peptidok átmenetifémekkel történő oldategyensúlyi vizsgálata

Témavezető: Dr. Várnagy Katalin

Napjainkban köztudott, hogy bizonyos betegségek „kísérőjeként” fémion felhalmozódás jelentkezik a szervezeten belül. Egyik ilyen betegségcsoportba tartoznak a neurodegeneratív megbetegedések, amelyek a társadalomban a harmadik leggyakoribb betegség csoport a daganatos és az érrendszeri megbetegedések után. Jellegzetes, de külsőleg nem észlelhető tünetek: az idegrendszer szerkezeti és funkcionális elváltozása, illetve a lokális fémion felhalmozódás az idegszövetben. Előzetes biológiai kutatások útján kimutatták, hogy a fémionok leginkább a hisztidin és cisztein aminosavat tartalmazó idegrendszeri fehérjeállományban halmozódnak fel leginkább. A már kísérletileg meghatározott és alátámasztott tények ismeretében felmerülhet a kérdés, hogy szerepet játszanak-e a fémionok a betegségek kialakulásában, valamint kiváltó vagy nem kiváltó elemként jelennek-e meg a neurodegeneratív kórképekben? A kutatás a TÁMOP 4.2.4. A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program - Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működése országos program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg. A kutatáshoz a TÁMOP-4.2.2. A-11/KONV-2012-0043 (ENVIKUT) projekt is hozzájárult.

Forgács Viktória (I. Vegyész MSc): Katalitikus O-H kötés aktiválás Ru(II)-foszfin komplexekkel

Témavezető: Dr. Horváth Henrietta

Az átmenetifém-komplexek által katalizált kémiai folyamatok igen fontos szerepet kapnak mind az alapkutatásban mind pedig a gyakorlati alkalmazások vonatkozásában. Az alkalmazott katalizátorok fejlesztése, módosítása, aktivitásuk növelése a fémorganikus katalízis központi kérdése. Vizsgálataim a $[Ru(H_2O)_6](tos)_2$ mint katalizátor prekursor és kelátképző foszfinligandumot tartalmazó rendszerek tulajdonságainak felderítése köré csoportosulnak. A Ru(II)-foszfin katalizátor rendszer a O-H kötés aktiváláson túlmenően

alkalmas C-H kötés aktiválására is. Ebben a reakcióban szekunder-, tercier-alkoholokból kapcsolási reakciókban étereket nyerünk, míg karbonsavakból észterek állíthatók elő igen enyhe reakciókörülményeket alkalmazva. Mivel ez a katalizátor rendszer szelektíven csak az adott funkciós csoporttal rendelkező vegyületek között képes a kapcsolási reakciókat hatékonyan katalizálni ezért ezek a reakciók fontosak lehetnek a gyógyszerhatóanyagok és biológiailag aktív vegyületek előállításában ill. módosításában.

Nagy Tamás Milán (III. Kémia BSc): Ciklopeptidek szerkezetvizsgálata

Témavezető: Dr. Kövér Katalin

Munkám során olyan ciklopeptideket vizsgáltam, amelyek fehérjék stabilizálásában fontos szerepet játszó diszulfidhidak UV-fotolízisének szerkezeti körülményeit modellezzik. Előadásom során bemutatom a kapott NMR-adatokon alapuló molekulamodellézést és molekuladinamikai szerkezetfinomítást. Továbbá összefoglalom a kapott eredményeket és értelmezem a szerkezet-hatás összefüggéseket.

Póta Kristóf (I. Vegyész MSc): Új Mn(II)-komplexek egyensúlyi és relaxációs tulajdonságainak vizsgálata

Témavezető: Dr. Tiricsó Gyula

Kutatásom során az orvosdiagnosztikában jelenleg használt Gd(III)-tartalmú kontrasztanyagok helyett alkalmazható Mn(II)-komplexek egyensúlyi és relaxációs tulajdonságait vizsgáltam. Az elvégzett mérések eredményeként felállítottam a komplexek egyensúlyi modelljeit, melyeket relaxometriás mérésekkel is alátámasztottam. Emellett széles hőmérséklettartományban alkalmazott ^1H NMRD illetve ^{17}O NMR mérésekkel meghatároztam a komplexek relaxivitását befolyásoló mikroszkópikus paramétereket.

Bogdándi Virág (II. Vegyész MSc): Izoniazid reakciója permanganáttal és hipokloritonnal

Témavezető: Dr. Lente Gábor

A tuberkulózis, magyar nevén gümőkór a történelem során az egyik legtöbb halálesetet okozta. A jelenleg forgalomban lévő antibiotikumok nem bizonyulnak elég hatékonyak, így számos kutató dolgozik az új hatóanyagok kifejlesztésén. A jelenlegi első számú TBC elleni antibiotikum az izoniazid (INH), amely az élő szervezetben oxidáció illetve hidrolízis által bomlik le. Kutatómunkám során az izoniazid reakcióját vizsgáltam különböző szerves oxidálószerekkel.

Bihari Zsolt (II. Vegyész PhD): ^{67}Ga jelzett, HAV szekvenciát tartalmazó, potenciálisan rákellenes $\text{Ru}(\eta^5\text{-Cp})(\eta^6\text{-Tyr})$ peptid konjugátum szintézise, jellemzése és biológiai vizsgálata

Témavezető: Dr. Buglyó Péter

Kutatómunkánk során kétfémes, HAV szekvenciát tartalmazó peptid-konjugátum komplexet állítottunk elő. Ez a vegyület olyan peptidet tartalmaz, amely teljes szendvics formában komplexben köti a potenciálisan rákellenes hatású $\text{Ru}(\text{II})$ iont, illetve tartalmaz egy olyan kelátképző molekularészletet, melyhez radioaktív ^{67}Ga fémiont kapcsolva lehetővé válik a vegyület szervezetben történő eloszlásának követése. A peptid szintézisét a Szerves és Analitikai Kémiai Tanszéken található peptidszintetizáló készülékkel végeztük. A ruténiumtartalmú prekuzort látható-fény besugárzással kapcsoltuk a peptid tirozin oldalláncához. A radioaktív fémion megkötésére is alkalmas peptid-konjugátum kialakítását és a biológiai kísérleteket a lisszaboni kutatócsoporttal együttműködve végeztük el. A molekula jellemzésére pH-potenciometria, NMR, ESI-TOF-MS és HPLC módszereket alkalmaztunk.

Kecskeméti Ádám (II. Vegyész MSc): Immobilizált tripszint tartalmazó mikroreaktor készítése gyors fehérjebontáshoz

Témavezető: Dr. Gáspár Attila

A bioanalitika fontos területe a fehérjék azonosítása, amit többek között peptid térkép vizsgálattal lehet elvégezni. Az analízis elve, hogy a vizsgálandó fehérjéből készített peptid térkép ujjenyomatszerűen jellemzi a fehérjét, ezért adatbázisok segítségével lehetséges azonosítani azt. A standard eljárás oldatban emésztés, aminek hátulütője, hogy alacsony enzimkoncentrációt kell alkalmazni, ami miatt az emésztés lassú (16 óra). Munkám során sikerült egy olyan immobilizált enzimreaktort elkészíteni, amely reprodukálható, gyors emésztéseket tesz lehetővé, kis térfogatú mintát igényel, többször felhasználható és az előállítása is viszonylag olcsó.

Molnár Enikő (II. Vegyész MSc): A PhDTPA komplexképző előállítása és koordinációs kémiai jellemzése

Témavezető: Dr. Tircsó Gyula

A Mágneses Rezonanciás Képpalkotás (MRI) vizsgálatok során kontrasztanyagokként nyíltláncú és makrociklusos ligandumok Gd(III)-komplexeit alkalmazzák elterjedten. Az első és talán a legnépszerűbb ilyen kontrasztanyag a [Gd(DTPA)]²⁻, melyet Magnevist néven forgalmazznak. Az utóbbi időben ugyanakkor komoly problémák jelentkeztek bizonyos kontrasztanyagokkal, így újabb komplexképzők keresése ismét aktuálissá vált. Így került a vizsgálataink célkeresztjébe PhDTPA komplexképző, ami lényegesen merevebb, mint a DTPA. Célunk a ligandum előállítása és koordinációs kémiai vizsgálata volt.

Sipos Zoltán (I. Kémia PhD): Flavon-származékok C-H aktiválási reakciói

Témavezető: Dr. Kónya Krisztina

A modern szerves kémia egyik nagy feladata új, hatékony szén-szén kötés kialakítását lehetővé tevő módszerek kifejlesztése. Ezen a területen bírnak kiemelt jelentőséggel az átmenetifém-katalizált C-H aktiválási reakciók, amikor is az új kötés egyik vagy mindkét pillératomja előzetes aktiválás nélkül, a szén-hidrogén kötés hasítása után vesz részt a reakcióban. Kutatásunk során különböző flavon-vázás vegyületeken kísérünk meg kapcsolási reakciókat végrehajtani C-H aktiválási körülmények között.

Veres Péter (I. Kémia PhD): Aerogél alapú gyógyszerhordozók fejlesztése

Témavezető: Dr. Lázár István

Napjainkban a szabályozott hatóanyag-leadású gyógyszerhordozók fejlesztése az orvosbiológiai kutatások egy feltörekvő ágát alkotja. A kutatások célja olyan biodegradábilis, biokompatibilis mátrix megalkotása, amely alkalmas a terápiás kezelés hatékonyságának növelésére, az alkalmazott hatóanyag mennyiségének csökkentésére, valamint a hatóanyag-leadás szabályozására. Habár az aerogélek a drága és speciális eszközparkot igénylő előállításuk miatt csak kevés, speciális területen tudtak szélesebb körben elterjedni, a gyógyszeripar pénzügyi háttere miatt az orvosbiológiai kutatások egy jelentős részében megtalálhatóak. Számos jeles nemzetközi kutatócsoport foglalkozik a gyógyszerhordozóként történő alkalmazásuk felderítésével. Előadásomban a spanyolországi ICMAB-CSIC és a németországi TUHH Thermal Separation Processes intézményekben végzett kutatómunkám eredményeit szeretném prezentálni. Az előadásban különböző összetételű hibrid és szerves aerogélek adszorpciós tulajdonságait bemutattva igyekszem szemléltetni ezen anyagok orvosbiológiai felhasználási módjait.

9:00 Társadalomtudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Szekeres Melinda

Bene Viktória (I. Szociálpolitika MA): Megváltoztathatja-e a látásmódunkat a média?

Témavezető: Dr. Szekeres Melinda

A kétrészes pilot-kutatás során egy médiahatás-vizsgálat elvégzésére tettem kísérletet, amelynek középpontjában a média fiatalokra gyakorolt hatása áll. Az előadás első felében bemutatom, hogy milyen értékeket, esetleges értékkülönbségeket érzékelnek a fiatalok a képernyőkön keresztül, majd ezt követően egy lehetséges, alternatív megoldási módot kínálok arra az esetre, amennyiben negatívan állnak a középiskolás diákok egy adott társadalmi csoporthoz. Ez a pilot-kutatás egyik szűkebb területe, ugyanis itt most a romákkal szembeni előítéletet vizsgáltam és azt, hogy ezen esetleg a média hogyan tud változtatni olyan kisfilmekkel, amelyek a romákat a pozitív szerepben mutatja be.

Sebestyén Katalin (II. Informatika-Könyvtárpedagógia tanár MSc): Informatikaoktatás a 21. század elején Magyarországon

Témavezető: Dr. Csernoch Mária

Az informatika rohamos fejlődése és széleskörű elterjedése változásokat követel a közoktatásban. A tantervek már a múlt század közepén megfogalmazták az informatika tantárgy szükségességét, mérések azonban azt igazolják, hogy az eltelt közel húsz esztendő nem hozta meg a várt fejlődést, a tanulók számítógépes gondolkodásának fejlődését. Saját kutatásaink és méréseink azt mutatják, hogy oktatásunk sokkal inkább az eszközhasználatra koncentrál, mintsem a koncepció és az algoritmus alapú számítógépes problémamegoldásra. Ez a szemlélet jelenik meg a kerettantervekben, a tankönyvekben és a tanári megközelítésekben. Nem a problémákra, a feladatokra, a számítógép működtetéséhez elengedhetetlenül szükséges algoritmusokra koncentrálunk, hanem a kevésbé hatékony, indokolatlanul magas emberi és gépi erőforrást igénylő felületi navigációra. Mindenképpen elérkeztünk látjuk az időt a tanári és tanulói szemléletváltásra.

Bodnár Emese (III. Germanisztika - német szakirány BA): A fogalmi metaforák szerepe az etnikai diskurzusban - Mít sugallnak a metaforikus nyelvi kifejezések az etnikai viszonyokról német kontextusban?

Témavezető: Majoros Krisztián

Kutatásom elméleti keretét a George Lakoff és Mark Johnson által megalapozott fogalmi metaforaelmélet képezi, melyet felhasználva a németnyelvű *Nürnberger Nachrichten* c. napilap általam kiválasztott újságcikkeiben található metaforikus nyelvi kifejezéseket elemzem. Problémafelvetésem abból a megfigyelésből ered, mely szerint a sajtóközleményekben az etnikai viszonyokat negatív színezetben, metaforikus kifejezések segítségével határozzák meg és jellemzik. Az általam összeállított korpuszt elemezve különböző metaforikák nyelvi megvalósulásaira találtam példákat, melyeket megragadva kutatásom középpontjában azon metaforák állnak, melyek (többek között) az egyes etnikai kisebbségekről alkotott ellenségképek kialakulásához vezethetnek.

Ládi Zsuzsa (II. Finnugrisztika MA): Bevándorlók finn nyelvtudása Finnországban

Témavezető: Dr. Fehér Krisztina – Dr. Maticsák Sándor

Szociolingvisztikai és nyelvpolitikai szempontokat figyelembe véve bemutatom a finnországi bevándorlók nyelvi helyzetét, valamint a munkával kapcsolatos bevándorláshoz kapcsolódóan a finn nyelvi készségeiket. Röviden bemutatom bevándorlókkal készített interjúimat, illetve az azokból levont következtetéseket.

Molnár Mária (IV. Német nyelv, irodalom és kultúra MA): Metaforikus nyelvi kifejezések fordításának kognitív szempontú vizsgálata

Témavezető: Dr. Csátár Péter – Tóth Máté

Vizsgálódásaim középpontjában a műfordításnak, mint kognitív folyamatnak a vizsgálata áll, ezen belül is a lírai szövegek metaforikus nyelvi kifejezéseinek fordítási nehézségei. A műfordítás folyamatát alapvetően kultúrák közötti nyelvi közvetítésnek tekintem, melynek részfolyamatait párhuzamos forrásnyelvi és célnyelvi szövegrészek kontrasztív nyelvi elemzésével igyekszem feltárni. Az elemzés során a forrásnyelvi és a célnyelvi szöveg nyelvi felszínének megfigyelésével a metafora grammatikájának a fordítás során bekövetkező változásait regisztrálom. A kognitív szempontú nyelvi analízis által nyomon követhetővé és rendszerezhetővé válik azoknak a kognitív folyamatoknak egy része, melyek a fordítóban a forrásnyelvi szöveg interpretálása és a célnyelvi szöveg létrehozása között zajlanak.

Deák Attila (I. Geográfus MSc): Lakossági energiafelhasználás Magyarországon

Témavezető: Dr. Pénzes János

Az energetika témakörének fontossága és szerepe máig meghatározó tényezője az országok aktuálpolitikájának, hiszen a gazdaság teljesítményének, versenyképességének, valamint a lakossági életszínvonalának fenntartásához, növeléséhez alapvetően szükséges a biztonságos energiaellátás megteremtése. Magyarország energiafelhasználásának jelentős részét a lakossági fogyasztás adja, éppen ezért tartottam lényegesnek, hogy kutatásom során megvizsgáljam a magyar lakosság energiafogyasztásának alakulását. A konferencián szeretném bemutatni a magyarországi lakosság energiafogyasztásának legfőbb jellemzőit, a megfigyelhető területi különbségeket és a fogyasztást befolyásoló tényezőket. A kutatási eredményeim bemutatásával szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az ország energiapolitikájának sikeres megvalósításához alapvetően szükséges a széles körű társadalmi támogatás, mivel a magyar lakosság energiatudatos életvitele nagyban elősegítené a hazai energetikai célok elérését.

9:00 Történettudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Barta Róbert – Szabó-Zsoldos Gábor

Szücs Gábor (III. Történelem-Informatika minor BA): Nők a planson - A magyar női vívósport fejlődése a kezdetektől napjainkig

Témavezető: Dr. Barta Róbert

A vívás a legsikeresebb magyar olimpiai sportág. Ez a sportág a magyar kultúrában több évszázados hagyományokkal és gyökerekkel rendelkezik, de ezek a gyökerek szinte teljesen a férfias eszményképhez kötődnek. Előadásomban bemutatom, hogyan jelentek meg a nők a magyar vívótermekben, milyen körülmények között fejlődött ki a magyar női vívósport, hogyan került sor az első olimpiai érmek megszerzésére, valamint kitérek a női vívók vívótársadalmon belüli emancipációjára és végül a női vívás három fegyvernemessé fejlődésének történetére is.

Veres Tünde (I. Történelem MA): Az Alaghyak, mint a regéci uradalom birtokosai – egy feltörekvő nemesi család története

Témavezető: Dr. Bárány Attila

Kutatásom témája a regéci uradalom története a XIII-XVII. század között. Az évszázadok során a vár és annak tartozékai több tulajdonváltást is megéltek. Az uradalom birtokosai közé tartozott az Alaghy család, akik a XVI-XVII. század első fele között rendelkeztek annak

javaival. A család felemelkedése nem köthető közvetlenül egyetlen személyhez. Méltóságaihoz, illetve hatalmas vagyonukhoz a XVI. század folyamán jutottak hozzá, amely a XVII. század elejére Északkelet-Magyarország egyik legbefolyásosabb nemesi közé emelte őket. Előadásomban az Alaghy család felemelkedését szeretném bemutatni, hogyan és milyen peres ügyek, vagy éppen házasság révén jutottak hozzá az Abaúj és Zemplén vármegyében elterülő birtokaikhoz, köztük a regéci uradalomhoz, illetve kitérek arra is, hogy mi lett a gazdag és befolyásos Alaghy család sorsa.

Duró Ferenc (I. Történelem-Földrajz tanári MA): Tájértelmezési problémák

Témavezető: Dr. Szilágyi Zsolt

Az utóbbi idők tendenciái azt mutatják, hogy a történetírás egyre inkább a lokális szintek, a mikrotörténelem felé kezd nyitni, amely kutatások lehetőséget adnak arra, hogy a makroszintű folyamatokat is más perspektívából lássuk. Ugyanez a tendencia megfigyelhető a földrajztudomány oldaláról is, ahol egyre inkább a „relativitás” kerül előtérbe. Az abszolút helyett egyre inkább a relatív táj fogalma kerül a diskurzusba, s a gondolatainkban lévő területek fizikai lehatárolhatósága elvész. Előadásom során a fentebb leírt problematikát igyekszem részletesebben felvázolni, s mivel a munka kezdeti stádiumban van, így arra igyekszem kitérni, hogy milyen problémákkal kell szembesülnie annak, aki a „tájjal” foglalkozik, aki ma munkájában megpróbálja értelmezni azt. Állásfoglalás helyett lehetséges alternatívákat, „járható utakat” mutatok be, az eddigi kutatásaim részeredményeivel.

Belicza György (I. Történelem-Magyar tanári MA): A Horthy-ínségakció tevékenysége Miskolcon 1930 és 1933 között

Témavezető: dr. Szilágyi Zsolt

A Horthy Miklós nevéhez fűződő ínségakció célkitűzése volt egyrészt a szegény munkaképtelen személyek segélyezése, másrészt az állástalanok számára a munkalehetőség megteremtése. A szegény lakosság ellátásában betöltött szerepe jelentős mértékben nő a gazdasági világválságot követő periódusban. A levéltári források alapján a miskolci illetőségű személyi kérelmek feldolgozása lehetőséget ad az egyes családok szerkezetének, élet- és lakáskörülményeinek, illetve lehetőségeinek vizsgálatára. A kérvények kontrolljaként szerepelnek a felmérők által készített jelentések, amelyek a jogosultságot támasztották alá vagy cáfolták meg (így a támogatás mértéke is ennek függvénye volt). A bevételi és kiadási naplók bejegyzéseinek vizsgálatával pedig megadhatóak az akció pénzügyi keretei: az évenként befolyt összeg nagysága és azok felhasználásának módozatai. A személyi kérelmek esetében megjeleníthető térben, hogy a kérvényezők mely városrészekben éltek, illetve milyen arányban érkeztek ezekről a területekről a beadványok. Jelen kutatás célja, hogy az ínségakció során végrehajtott intézkedések tanulmányozásával hozzájáruljon ahhoz, hogy árnyaltabb kép rajzolódhasson ki a társadalom alsóbb rétegeinek életkörülményeiről.

Kiss Andrea (II. Történelem MA): Francia diákok helyzete 1968 előtt

Témavezető: Dr. Györkös Attila – Dr. Pallai László

Kutatásom során a francia felsőoktatási rendszert vizsgálom, pontosabban azt, hogy milyen konfliktusforrások járultak hozzá az 1968-as májusi eseményekhez, mely a francia történelem egyik súlyos utcai összecsapásaitól tarkított nyarát eredményezte. Előadásomban szeretném bemutatni, hogy a francia felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma, aránya és nemi összetétele hogyan változott meg a II. világháború utáni időszakban. Elsősorban arra keresem a választ, hogy milyen karokat preferáltak. Valamint vizsgálom azt is, hogy a külföldről és a tengeren túli tartományokból érkező hallgatók milyen számban jelentek meg a francia felsőoktatásban. Továbbá vázolólok, hogy milyen problémákkal szembesültek a hallgatók 1968-ra.

Törő László Dávid (I. Történelem PhD): Eckhart Ferenc 1931-es vitája a magyar alkotmánytörténetről **Témavezető: Dr. Erős Vilmos**

1931-ben Eckhart Ferenc alkotmány- és gazdaságtörténész (1885-1957) országos botrányt robbantott ki egy alkotmánytörténeti témájú tanulmányával, amelyben a nemzeti romantikus jogtörténeti iskola felfogását támadta, valamint az alkotmánytörténet gazdaság- és társadalomtörténeti alapú modernizációját hirdette meg. Politikusok, jogászok, újságírók, történészek támadták felfogását és követelték a budapesti jogi karról való eltávolítását. Előadásomban a nyomtatott források mellett történészek egymással folytatott levelezéseit is felhasználva törekszem a vita bemutatására és historiográfiai szempontú értékelésére.

13:00 Biológiai tudományok – Fizika szekció

Levezető elnök: Gálné Dr. Miklós Ida

Pál Gergő (II. Fizikus PhD): Rekord statisztika porózus anyagok törésében

Témavezető: Dr. Kun Ferenc

A porózus anyagok terhelés hatására törési események lavinájával válaszolnak, mely akusztikus emisszióval jár. A repedési zaj analíziséből meg lehet határozni a rendszerre jellemző releváns mennyiségeket, a repedési lavinák energiáját és időtartamát. Diszkrét elem modell számítógépes szimulációjával lehetővé vált a repedési zaj jó statisztikájú részletes analízise, így következtethetünk a rekord méretű (minden korábbinál nagyobb) törési események szerepére. A rekord események jelenléte befolyásolja az adatsor struktúráját, a részletes vizsgálat felveti a teljes széttroncsolódás előre jelzésének a lehetőségét.

Kovács Ágnes Éva (II. Biológia BSc): Egy antifungális fehérje inaktív mutánsának 3D szerkezet felderítése NMR spektroszkópiával

Témavezető: Prof. Dr. Batta Gyula

Előadásom során a fehérje általános jellemzőiről, biológiai, biokémiai jellemzéséről valamint a kísérlet tervezésének körülményeiről szeretnék beszélni. Szó lesz még továbbá a szerkezet meghatározásához használt NMR módszerről továbbá az eredmények értékeléséről, a hasznosítás lehetőségeiről.

Kun Roland Sándor (II. Biomérnöki MSc): Az *Aspergillus nidulans lacpB*-laktóz permeázt túltermelő mutánsok létrehozása

Témavezető: Dr. Karaffa Levente

Az *Aspergillus nidulans* komoly biotechnológiai jelentőséggel bíró fonalas gomba, ennek ellenére szénváz asszimilációs mechanizmusairól illetve a katabolizmusban részt vevő struktúrgénekről és az általuk kódolt enzimekről keveset tudunk. A kutatómunka alatt a laktóz felvételért felelős *lacpB*-laktóz permeáz gént vizsgáljuk.

Nagy Edina (II. Biológus MSc): A *Candida albicans* növekedésének, hifázóképességének vizsgálata és antimikotikumokkal szembeni rezisztenciájának meghatározása

Témavezető: Prof. Dr. Pócsi István – Boros Enikő

Kutatásom tárgya a *Candida albicans*, amely egy opportunistá humán patogén gomba, amely megtalálható tünetmentesen az egészséges szervezet bélrendszerében, a szájüregben, a női nemi szerv nyálkahártyáján és a légutakban is. Az immunrendszer egyensúlyának felborulása már okot adhat arra, hogy a gomba elszaporodjon a szervezetben. Hosszabb távú antibiotikum kúra, illetve daganatos megbetegedések esetén, immunszuppresszált egyéneknél képes az egész szervezetet megbetegíteni, azaz szisztémás mikózist okozni, ami számos esetben

halálhoz vezethet. Az általunk végzett vizsgálatok célja az volt, hogy összehasonlítsuk a különböző klinikai izolátumok növekedésének mértékét, ezen belül megfigyeljük van-e eltérés a törzsek adaptációs, exponenciális, stacioner és deklinációs fázisainak időtartamában.

13:30 Irodalomtudományi szekció

Levezető elnök: Keszeg Anna

Baranyi Gergely (II. Magyar nyelv és irodalom MA): Igazi angyalok – Az orosz ikon „átírása” Krasznahorkai László *Gyilkos születik* című elbeszélésében

Témavezető: Dr. Takács Miklós

Krasznahorkai László *Gyilkos születik* című elbeszélését a Seiobo járt odalent novellafüzérének egyik darabjaként ismerheti az olvasóközönség. Történetének középpontjában az orosz ikonfestészet és annak laikus és különös recepciója áll. Előadásomban egy olyan olvasati lehetőségére mutatok rá, mely a produktív recepciót szövegszervező eljárásnak tekinti és az idegenségtapasztalat kontextusában mintegy dekonstruálja az ikonok kultikus illetve vallásos „funkcióit”. Ez pedig olyan prózapoétikai kérdésfelvetéseket is felvet, amelyek a Seiobo járt odalent más szövegeinek is sajátjai, úgy mint például a képleírás vagy a polifonikus történetmondás.

Farkas Evelin (II. Magyar nyelv és irodalom MA): Portrék és Vizualitás Jókai Mór két regényében

Témavezető: Dr. Bényei Péter

Kemény Zsigmond 1853-as *Eszmék a regény és a dráma körül* című esszéje a regény mint új műfaj pozitív megítélését igyekszik elősegíteni azzal, hogy sorra veszi annak sajátos erősségeit. A legfőbb erényeként egyetlen műfajhoz sem fogható részletező természetét emeli ki, amely az olvasó valódi életének érzékelésvilágához viheti legközelebb történéseit, azzal, hogy képes megjeleníteni finom és alig észrevehető változásokat is, mind a környezetben, mind pedig a jellemek rajzában. A dolgozat a regény leírásaihoz, mint sajátos szövegegységekhez köthető funkciók sorát kívánja bővíteni azzal, hogy két, alapvetően vizuális impulzusokhoz rendelhető szempontból értelmezi Jókai Mór *Egetvívó asszony* és *Szeretve mind a vérpadig* című regényeit.

Ivancsó Mária (II. Magyar nyelv és irodalom MA): A máriapócsi könnyező ikon tiszteletének szöveges reprezentációja a 17-18- században

Témavezető: Dr. Fazakas Gergely Tamás

Előadásom középpontjában a máriapócsi ikon első, 1696-os és második, 1715-ös könnyezése áll. Azt vizsgálom, e két csodás eseményhez milyen magyar és német nyelvű szövegek kapcsolódtak a 17-18. században. A korpusz részét főként prédikációk és imádságszövegek mellett tanúságlevél, tanúvallomások, jelentések és levelek képezik.

Papp Sára Írisz (I. Magyar nyelv és irodalom MA): A képgrammatika módszerének szerepe az emblémakutatásban

Témavezető: Dr. Fazakas Gergely Tamás

Az előadásomban Andrea Catellani 17. századi kegyességi nyomtatványok olvasására kidolgozott pragmatikai elméletét mutatom be. Az előadásom két irány köré szerveződik: egyrészt az elmélet tudománytörténeti kontextusainak az áttekintésén keresztül kísérletet teszek a Catellani-módszer mögött húzódó jelentésfogalom ismertetésére, másrészt egy

mintaelemzés elvégzésén keresztül megpróbálom bemutatni, milyen képértelmezési lehetőségeknek nyit teret e megközelítésmód.

Vigh Levente (I. Magyar nyelv és irodalom MA): A meg nem váltás történetei – Vallás-, test- és léttapasztalat Borbély Szilárd *A Testhez* című kötetében

Témavezető: Dr. Lapis József

Borbély Szilárd lírai műveinek recepcióiban állandósult hívószavakként szerepelnek a trauma és testpoétika fogalmak, folyamatosan fókuszba kerül a személyes és személytelen megszólalásmódok, életesemények és nyelvi történések, nyelvi regiszterek és hagyományrétegek egymásba mosódása. Ezeket, illetve a Borbély-életműben megfigyelhető vallás-, test- és léttapasztalat egymás általi feltételezettségét az *A Testhez* című kötetet vizsgálva kívánom szemléltetni, a „megváltás nélküli passió” versnyelvi és tematikus sajátosságait, tétjeit ismertetni.

Mikoly Zoltán (I. Német nyelv, irodalom és kultúra MA): Bizonytalan identitások Herta Müller *Szívjóság* című regényében

Témavezető: Dr. Kricsfalusi Beatrix

Előadásomban azzal a kérdéssel foglalkozom, hogy Herta Müllernek a diktatórikus államhatalmat tematizáló *Szívjóság* című regényében miként bizonytalanodnak el a szereplők saját identitásuk tekintetében, s ezáltal miként vannak kiszolgáltatva az atemporalitás és a félelemmel teli örök jelen tapasztalatának. A szereplők ilyenén elbizonytalanodását a regényben lévő omniprezens elnyomó hatalom mechanizmusai felől igyekszem értelmezni, miközben elemzésembe Herta Müller *Der Teufel sitzt im Spiegel: Wie Wahrnehmung sich erfindet* című esszékötetének ideillő részeit is beemelem.

Fejes Péter (II. Filozófia MA): Nyomozás mint ismeretelméleti modell

Témavezető: Dr. Kelemen István

Az előadásban Michel Foucault tudás, hatalom és szubjektum viszonyáról kialakított nézetét vetem össze Shakespeare Hamletjével.

* * *

2015. május 8. péntek

13:00 Anglisztika - Amerikanisztika szekció

Levezető elnök: Dr. Németh Lenke

Baranyi Gyula Barnabás (II. Amerikanisztika MA): A Dolgok Internete mint egységműveleti rendszer

Témavezető: Dr. Csató Péter

Előadásomban a Dolgok Internete (DI) jelenségét és annak az internettel való kapcsolatát tanulmányozom. Elemzésemben Ian Bogost amerikai kultúratudós „egységművelet” és „rendszerművelet” közti különbségtételét felhasználva amellet érvelek, hogy az internet napjainkra egy olyan „rendszerműveleti” struktúrát öltött, melyben minden elem egy elidegeníthetetlen „ideológiával” és ezáltal egységes funkcionalitással rendelkezik. Érvélesem szerint a DI az internet rendszerműveleti logikájával helyezkedik szembe, ugyanis ebben a rendszerben vannak olyan elemek is, melyek más technológiát és protokollokat használnak, ezáltal fragmentálják és decentralizálják az internet struktúráját.

Bánfalvi Áron (II. Amerikanisztika MA): Nyelvzavar a Golden Day-ben

Témavezető: Dr. Csató Péter

Előadásomban Ralph Ellison *Invisible Man* című regényének egy, a tézisem szempontjából meghatározó, részletének elemzésére vállalkozom. Az elemzés során a regény kontextusában kívánom bemutatni a fehér társadalom, mint megkérdőjelezhetetlen autoritás szerepét a faji diszkrimináció nyelvjátékában, illetve, hogy hogyan vezet annak megsértése, egy újabb szókincs megjelenése a rend széteséséhez.

Erdei Orsolya (I. Amerikanisztika MA): Szépség és fekete nőiség Toni Morrison *Nagyonkék*, *Szurokbaba* és Alice Walker *Kedves Jóisten* című regényeiben

Témavezető: Dr. Németh Lenke

Előadásom témája a domináns szépségideál hatása az afroamerikai nőiségre az 1960-80-as évek amerikai társadalmában, ahogy azt a vizsgálatra választott regények szemléltetik. A regények hitelesen ábrázolják a szépségideálnak a test valóságától elidegenítő, tárgyiasító jellegét, más szépségeket kirekesztő és eltorzító természetét, rámutatva a szépség fogalma köré épülő domináns diskurzus hiányosságaira és ellentmondásaira. Céлом, hogy megmutassam, hogy a három regény hogyan mozdítja el a szépség fogalmának jelentéstartalmát, elősegítve az afroamerikai nőiség felszabadulását az elnyomó diskurzus negatív pszichológiai hatása alól, és egy olyan diskurzus létrejöttét, amelyben helye van a sokféleségnek.

Feldmann Fanni (I. Anglisztika MA): "Ugyanaz az ember (.) csak más a neme." - Filmes szubverzió Sally Potter *Orlando* című Woolf-adaptációjában

Témavezető: Prof. Dr. Séllei Nóra Katalin

Virginia Woolf *Orlando* című regénye a nemi szerepek elbizonytalanításáról, felforgatásáról híres. Sally Potter 1992-es adaptációjának sikerül megőrizni a szöveg szubverzív vonásait: nemcsak filmre viszi a nemet megkérdőjelező cselekményt, hanem filmes eszközökkel a szubverzív atmoszférát is megteremti a vásznon. Elmossa a határokat néző és képernyő, voyeur és voyeurizmus tárgya, valamint a mozi feminin és maszkulin pozíciói között; ám ezzel egy időben nagyon is tudatos marad ezekkel a határokkal kapcsolatban. Előadásomban azokat a filmnyelvi megoldásokat vizsgálom, amelyekkel Sally Potter adaptációja dolgozik a

szubverzív hatás érdekében, illetve konkrét filmbeli példákon keresztül mutatom be ezek működését.

Molnár Alexandra Lilla (I. Angol-franciatanári MA): Angela Carter szubverzív "Szépség és a Szörny" narratívái

Témavezető: Prof. Dr. Bényei Tamás

A tündérmesék - elképzeléseinkkel ellentétben - nem univerzális, örök igazságokat tükröző gyermekded alkotások, hanem olyan írások, melyek nagyon is tükrözik a történelmi kontextust, amelyben íródtak, annak minden sötét oldalával együtt. Előadásomban Angela Carter "Szépség és a Szörny" narratíváit elemezve szeretném megmutatni, hogy mekkora különbségek lehettek fel ugyanannak az alapmesének a különböző változataiban, alkalomadtán párhuzamot vonva korábbi "Szépség és a Szörny" mesékkel is.

Rubóczki Babett (II. Amerikanisztika MA): Kísérteties Másság: Szexuális és Szövegi Duplumok Ernest Hemingway "Mr. and Mrs. Elliot" és a "The Sea Change" című novelláiban

Témavezető: Dr. Németh Lenke Mária

A tanulmány a két világháború közti Amerikát jellemző nemi és szexuális identitás válság reprezentációját vizsgálja Ernest Hemingway "Mr. and Mrs. Elliot" és a "The Sea Change" című novelláiban. Állításom szerint, mivel a novellák főhősei fluktuáló és, így a homo/heteroszexuális oppozíciós kategóriáknak ellenálló identitást mutatnak, így a szexuális mássággal való szembesülés az "uncanny" fogalmán keresztül konceptualizálható.

Szabó Éva (I. Anglisztika MA): Elbeszélés, mint lehetséges trauma feldolgozási módszer Kate Atkinson *Fénykép Ezüstkeretben* című regényében

Témavezető: Ureczky Eszter

Elemzésem központjában Kate Atkinson brit szerző 1995-ben kiadott posztmodern regénye, a *Fénykép Ezüstkeretben* áll. A regényben a posztmodern esztétikája tükröződik, ugyanis Ruby megkérdőjelezi a történelem, mint „nagy narratíva” megbízhatóságát és arra is felhívja a figyelmet, hogy a történészek marginalizáló szerepet szántak a nőknek, amit ők traumaként éltek meg. Ezen és más traumák meggyógyításának lehetősége egyik központi kérdése az előadásomnak. A regényben a nőké a főszerep és a történelem újraírásán keresztül szeretné Ruby újraéleszteni az elfeledett és elveszett nőket. Fontos beintegrálni a kis történeteiket az úgynevezett „nagy narratívákba” ezzel segítve a traumák gyógyítását, akkor is, ha ez csak narratívákban lehetséges.

Szilágyi Bella Brigitta (II. Anglisztika MA): Tér és trauma Jean Rhys *Good Morning, Midnight* című regényében

Témavezető: Prof. Dr. Séllei Nóra Katalin

A terek kontradikcióját kívánom bemutatni előadásomban: hogyan szolgálnak egyszerre mentesvárként, de ugyanakkor visszatartó erőként is a főszereplő, Sasha Jensen életében. Ezen kívül azt vizsgálom, hogy a traumatikus emlékek hogyan itatják át Sasha életének szinte minden aspektusát: gondolkodásmódját, a tereket, amik körülveszik, valamint narrátori nyelvhasználatát.

Tófalvi Kata (I. Anglisztika MA): Hímzett alkotások - hagyományos technika kortárs köntösben

Témavezető: Prof. Dr. Séllei Nóra Katalin

A kézimunkák, jelen esetben elsősorban a hímzés, újraéledése és népszerűvé válása nem csak a privát és publikus szféra, de a "craft" és a (magas) művészet között húzódó határok

feszegetéséhez is hozzájárul. A sajátos anyagbeli és technikai adottságokkal rendelkező médium egyedi szimbólumrendszerrel dolgozva jeleníti meg a női lét hagyományos és modern kori kérdéseit, problémáit.

Weidisch Edit (I. Anglisztika MA): A nő és művésznő Anne Brontë *Wildfell* asszonya című regényében

Témavezető: Prof. Dr. Séllei Nóra Katalin

Anne Brontë, Charlotte és Emily Brontë húga sokáig méltatlanul kevés figyelmet kapott híres nővérei árnyékában, és csak az elmúlt évtizedekben került a figyelem középpontjába. Egyik regényében, a *Wildfell* asszonyában egy szokatlan témát dolgoz fel. A hősnő, Helen Huntingdon elhagyja erőszakos, alkoholista férjét és egy olyan világban próbál önállóan boldogulni, ahol a társadalmi nemi szerepek által előírt szabályok szigorúak, és önálló nőként való boldogulása szinte lehetetlen. Ezért azt a folyamatot szeretném megvizsgálni, amely során Helenből művésznő lesz. Miközben állandóan meg kell küzdenie a társadalom és az egyének által rávetített képekkel (feleségként, a Másikként, a vágyott nőként jelenik meg), ő maga szeretné a róla alkotott képet uralni: művészként tekint magára és ezzel a szereppel azonosul. A fenségessel való találkozása és ezen élmény megfestése egyértelművé teszi a tehetségét. Véleményem szerint a nő és a művésznő helyzete a jelenlegi társadalomban szintén kérdéses, így a regény ma is nagyszerű példája annak a harcnak, amit Helen nőként és művésznőként vív. Célja, hogy megformálja és irányítsa a róla alkotott képet, amennyire ez lehetséges a viktoriánus kor keretei között.

13:00 Művészettudományi szekció

Levezető elnök: Dr. Takács Miklós

Marczin I. Bence (I. HTDI Modern filozófia program PhD): Képeket olvasni – „olvasni a játékot”

Témavezető: Dr. Angyalosi Gergely

Előadásomban elsősorban Gottfried Boehm és Marti Heidegger egyes szöveghelyeire hivatkozva kívánom bemutatni a képi nyelv és a költői nyelv speciális helyzetét és a „logocentrikus gondolkodásmóddal” való szembenállását. Valamint kísérletet teszek arra, hogy bemutassam a játék fogalmának bizonyos specifikumait, amelyek mentén bekapcsolódhat a művészetértelmezési diskurzusba, megnyitva egy új értelmezési horizontot.

Krivi Dóra (III. Magyar nyelv és irodalom - Olasz minor BA): A test színháza – A Forte Társulat fizikai színház fogalmáról A nagy füzet című előadás elemzésén keresztül
Témavezető neve: Dr. Bódi Katalin

Dolgozatomban a kortárs magyar színház témakörével foglalkozok, ezen belül is a Forte Társulat *A nagy füzet* című előadásának részletes elemzésén keresztül a fizika színház műfajával. A fizikai színház fogalma és gyakorlata jelenleg Magyarországon nem vagy alig ismert, annak ellenére, hogy a műfaj több évtizedes nemzetközi múlttal rendelkezik. Ebből kifolyólag a kutatásom lényege megmutatni, hol a helye és miért is fontos a jelenléte Forte Társulat munkásságának a hazai színházi palettán, illetve hogy a Horváth Csaba vezette csapat milyen fizikai színházi ars poeticával rendelkezik és annak hogyan tesz eleget, valamint mennyire felel meg vagy éppen nem felel meg az általunk ismert fizika színházi elvárásoknak. A címben metaforikusan a test színházának nevezem a Forte Társulat előadását – ennek megfelelően *A nagy füzet* című darab kapcsán a formáció testfelfogását elemzem: a testnek mint színházi jelnek a lehetséges jelentéseit bontom ki a kegyetlenség, a meztelenség,

az identitás és szépség fogalmak mentén, továbbá az Agota Kristof-féle regényszöveg narratívájának teatralizálódási folyamatát vizsgálom.

Ozga Linda (II. Andragógia MA): Színházi nevelési programok hasznosulása gyermekcsoportoknál

Témavezető: Láposi Terka

Az előadás a 2014 októbere óta tartó, longitudinális megfigyelés tapasztalatait helyezi elméleti alapokra. Az angolszász múltira visszatekintő színházi nevelési programok (TheatreIn Education - TIE) jellemzőinek rövid bemutatására vállalkozik, illetve beszámol a debreceni Vojtina Bábszínház gyakorlatában szereplő speciális programok megfigyelésén alapuló kutatás tapasztalatairól.

* * *

A Konferencia megrendezését a Nemzeti Tehetség Program

NTP-SZKOLL-14-0020 számú

"A felsőoktatásban működő szakkollégiumok támogatása" c. pályázati program támogatta.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Köszönjük

a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottsága támogatását.

Debreceni Egyetem Hatvani István Szakkollégium
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.; 4010 Debrecen Pf. 67.

www.hatvaniszakkoli.hu

hatvani@unideb.hu